

KPÉDÉLÉ TÈSÀLÓNÌKÀ

Kpédélé bà cu wáràgà mì

Páwòlò ji ndâ mbe kû kili ta rè

mì Bìndi-Mbírì gbí gbata

Tèsàlónìkà

¹ Muu ze tí ndâ mbe kû cu wáràgà tí nó a ndâ 'duù ta'ô: ñìnó a ye tí Páwòlò, giì je Sìlivánò, giì je Tímàtéyò, ká kû cu wáràgà tí nó ji ndâ mbe kû kili ta rè mì Bìndi-Mbírì gbí gbata Tèsàlónìkà, tí ndâ 'duù mì ndâ Mbírì Buù, ta Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbírì. Ze kû cu wáràgà tí nó ta bà 'deke tí ze ji Mbírì máa, yí 'ví cù 'dê ngo cù wó mítí yo. Yí delè 'ví si yo 'ví dù ta 'dê njembí yo.

*Na cè bà 'vala ndâ 'duù gbí gbata Tèsàlónìkà,
ta ña cè bà tee njembí ndú mítí Mbírì*

² Ze ta o 'dáá gî kû 'dè nìkì maa ji Mbírì tacó tí yo 'dáá gî. Rè yo delè já waa 'do gbí nje ze ta o tí nó náa ze má kû 'deke tí ze ji Mbírì nó lá.

³ Bà mbí ze delè já ta 'bí ri gbaànjé ò tí ndâ nèté tí nó náa yo kû bàkà 'do gbí có mì bà tee njembí yo á mítí wó tí Mbírì nó lá; bà mbí ze já ò 'do tí ndâ nèté tí nó 'dáá gî náa yo kû bàkà ta tó njembí yo gítí Mbírì nó lá; à delè já ò 'do tí bà koço có mì yo lí kácáá mítí Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbírì lá.

⁴ Ze ñò ni gî, máa, Mbírì zè yo nìkì ngé ndii gî, ndâ ná'vindí ze. Ze delè giì ñò ni gî, máa, a yí ká

cu 'bì wó mítí yo, máa, yo dù tí ndâ 'dóó ñìnó mì yì.

5 Ze ñò ni énò gî, tacó Banga-Ngú-Có tí nô náa ze táánò ma ji yo nô me káa bodo có sínò lá. Ze ma ji yo a có ta wotí ká tí, tí wotí mì Bèri-mì-Mbíri, tí có náa ze ñò ni tí yúcó gî. Yo delè ñò ni énò 'do tí ña 'válá tí nô náa ze táánò kû 'vala tacó tí yo si ze kuu mì yo kà nô gî.

6 Yo táánò gì tí ndâ mbe ru ndi ze. Yo delè giù gì tí ndâ mbe ru ndi Mbe tí ndoo 'do gbí bà kònò sé'i mì yo. Ndâ mbe kû mèèkè'i tí yo táánò 'dee yo kigìrigì gî, káa à giù wu bà ùnje gítí Banga-Ngú-Có ta líkí'o ji yo a Bèri-mì-Mbíri.

7 Tacó énò, ndâ mbe kû kili ta ṣè mì Bìndi-Mbíri gbí ndâ to Mèsidóniyà ta ndâ to Àkáyà giù ñò bà kònò sé'i ta líkí'o muu Banga-Ngú-Có ni a i 'do mì yo.

8 Tacó ndú 'di me káa tåwo bà ma có mì Bìndi-Mbíri mì yo cuki lá. Có bà tee njembí yo mítí Mbíri delè wu cee muu to tí ña ñìnó náa gbí nderè bà 'dè có mì ze ji ndâ 'duù gítí káká'i wálá.

9 À ndí kpónó a ndâ 'duù ká kû dìtà ña nèté tí nô náa ze táánò 'bítà bà bàkà gbí òkò tí yo nô ji ze. À delè káa ndâ 'duù ká kû dìtà ña bà 'visì muu yo 'do tí ndâ bààcì gítí Mbíri, ta tåwo bà bàkà nèté mì cée Mbíri tí nô tí wu Mbíri nô mì yo ji ze.

10 À 'dáá káa ndâ 'duù ká kû 'vanda ndi có bìndi yo gítí bà gì 'Viì-mì-Mbíri 'do gbíri ji ze, 'Viì-mì-Mbíri tí nô tí Jézù, náa Mbíri 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó nô, Jézù tí nô tí mbe 'vala ndoo á 'do kùro kpo-tàkòcò tí nô náa Mbíri kèjì

tí gítí ndâ 'duù nô.

2

Nété mì Páwòlò gbí gbata Tèsàlónìkà

¹ Yo ta kpéétí yo ñò ni gî, máa, ze táánò co gó mì yo kà me kùnga wíri lá. Ze ya gó mì yo ta ndeरे, bindi ndeरे mì ze nò giù yù gî, ndâ ná'vindí ze.

² Yo ñò ni gî máa, ze táánò ta 'bí o á kùro bà ya ze gó mì yo kà 'de kpo-se-muu, ze delè giù 'de bà ñonoko ze mì ndâ 'duù gbí gbata Filípi gî. Káa áá táánò a Mbíri mì ze ká je wotí ji ze, náa ze giù ma tí ta Banga-Ngú-Có mì wó ji yo á mí kùro ndâ kpo-kpò mbe kû jòò gbí có ta yí nò.

³ Rèngbó có tí náa ze kpónó kû ma ji yo nô me 'vére lá; à me vò kóró-koro có lá; à delè me có ta tiṛì ká gbí lá.

⁴ À me énò lá. À káa Mbíri 'do gbí 'dóó có mì wó gbí njembí wó ká ñò ze ni tí ndâ 'duù ñinó náa yì má kpili Banga-Ngú-Có ji ze, ze bà ni bà 'dòkò ndi á go yí á ji ndâ 'duù gî. À má énò, ze kû 'dè có me tacó bà peteke tàkòcò ndâ 'duù lá. Ze kû 'dè có a i tacó bà peteke tàkòcò wó tí Mbíri, tí mbe kû ñò ndâ ña có gbí njembí ze.

⁵ Yo ñò ngbárángà'i ni gî, Mbíri delè ñò ni gî máa, ze jé 'dè 'vére ji yo tacó bà peteke tàkòcò yo nò lá. Ze delè jé bàkà tiṛì tacó bà 'de i 'do tí yo lá.

⁶ Ze jé pà kpokèjì tacó wàa, ndâ 'duù 'ví ùlù tí ta ze nò lá. Ze pà ndâ i tí nò 'do mì yo lá. Ze delè pà ndú 'do mì ndâ 'bí 'duù lá.

⁷ Ñinò táánò bà dù a ndâ i ñinó náa ze bà kùmùkù yo, máa, yo bàkà ji ze, sé náa ze a ndâ

tú mì Bindi-Mbíṛì nò, káa ze táánò ya gítí ndâ ḷa ḷìnò lá. Ze táánò dù gbí òkò tí yo ta pétékè 'bì ze, go 'bì niù mbe kû kpolo tí dò 'viì mì wó.

8 Tacó énò, go yo táánò tí ze ngé ndii gî. Ḋa go yo tí nò táánò tí ze nò! Go yo giì te ze cuki me ká gítí bà ma Banga-Ngú-Có ji yo lá. À giì te míti ze delè a go bà 'vala ta ḷè mì yo. Yo táánò a ndâ wú-gbí-řé ze.

9 Go bà 'va mbí yo gítí ndâ ḷa serè nèté tí nò náa ze táánò kû bákà nò kuu tí ze, ndâ ná'vindí ze. Síí gbí o bà bákà nèté tacó bà 'de ndâ i mì ze gítí miři ze ta o tí nò náa ze táánò kû ma ta Banga-Ngú-Có ji yo nò wálá. Ze táánò ḷò ḷi ni lá. Ze delè ḷò bëbilì ni lá. Ze táánò kû bákà ndâ ḷa serè nèté tí nò énò, tacó wàa, ze 'ví pèè ta mbí 'bí 'duù gbaànjé tacó 'bí i ta o tí nò náa ze táánò kû ma ta Banga-Ngú-Có ji yo nò lá.

10 Yo ḷò ta ḷo yo gî, Mbíṛì delè ḷò gî, máa, ze táánò kû 'vala ta yo gbí tó ḷa kpokèjì. Ze 'vala ta yo ta banga tí , ta tiřì mì ze gítí yo wálá.

11 Yo ḷò ni gî, máa, ze táánò kû kpo-gbí-tà-tù yo ká go bà kpo-gbí-tà-tù ndâ 'viì mì bu ndú. Ze kû je wotí ji yo ká go bà je wotí mì bu ndâ 'viì á ji ndâ 'viì mì wó. Ze delè kû do míti yo náa yo má bákà i mbe lè gî ká go ḷìnó náa bu ndâ 'viì kû bákà ta ndú.

12 Ze táánò a ndâ mbe kû nìbà kpokèjì ḷìnó jáá nò ji yo. Ze a ndâ mbe kû je wotí ji yo. Ze delè a ndâ mbe kû 'deke tí ze ji yo, máa, yo 'ví co tí kpokèjì ḷìnó mbe kû nìkì tí Mbíṛì, tí mbe kû tè'é tí yo gí gbí ngba wó, delè tí mbe kû tè'é tí yo máa, yo 'ví dù tí ndâ bòò-gba mì yì nô.

13 Ze ta o 'dáá gî kû 'dè nìkì maa ji Mbírì tacó tí yo, tacó ta o tí nò náa ze táánò ya tí ta có mì wó tí Mbírì gí mì yo kà nò, yo giù ùnje gítí gî. Yo ùnje gítí nò me go bà ùnje mì 'duù gítí có mbe co 'do gbí nje 'bí ka wó 'duù á muu to tí nò nò lá. Yo ùnje gítí a i go bà ùnje mì ndâ 'duù gítí có mbe co 'do gbí nje Mbírì. À dù káa yúcó, có tí nò náa ze táánò ma ji yo nò a có mbe co 'do gbí nje Mbírì, à me có náa 'bí 'duù ká korô 'do gbí muu wó nò lá. A có tí nò mì Mbírì mbe dù kû bàkà nèté gbí njembí ndâ mbe ùnje gítí gî nô.

14 Tacó yo tí ndâ ná'vindí ze kpónó kû co ká ndírí tí gbée kpokèjì tí nò náa ndâ 'duù mì Mbírì mbe kû kili ta rè mì Bindi-Mbírì gbí ndâ to Jùdéyà kû co tí nô. Tacó yo kû mbu ji bà mèèkè'i tí yo mì ndâ 'dóó nambe yo jé ká go ña bà mbu ndú 'bì ndâ nambe ndú tí ndâ Jùdéyà,

15 tí ndâ mbe zi Mbe tí ndoo tí Jézù. A ndâ ña ndâ 'duù tí nò táánò ká ziki ndâ 'bí mbe 'dòkò có mì Mbírì. Àá táánò a ndú tí ndâ Jùdéyà ká kû mèèkè'i tí ze. I tí ndú a bà bàkà ndâ i ñìnó mbe kû kpolo tàkòcò Mbírì, giù je bà jòò gbí có ta ndâ 'duù 'dáá gî.

16 A ndú táánò ká kû bàkà bà jòò gbí có, ta bà nè kpokèjì bà ma có mì Mbírì ji ndâ 'duù ñìnó ta ña ndú me ndâ Jùdéyà lá nò 'do tí ze, tacó wàà ndâ 'duù ñìnó náa ndú me ndâ Jùdéyà lá nò 'ví 'de ta 'válá lá. Ndú kû bàkà vò i ká mí pí ka wó vò i. Káa ndú bà 'de mbèlè kpo-tàkòcò mì Mbírì mítí ndú.

*Go bà co wíri gí Tèsàlónikà káká'i kuu tí
Páwòlò*

17 Káa à má gítí ze, ndâ ná'vindí ze, 'do tí o tí nó táchánò náa ndoo njèè ta gbí òkò tí ndoo ta làmbu o nó, à káa kùfolofo dìì ze ká kàá, káa njembí ze 'dáá gî a i mì yo kà. Ze bàkà ńja i muu to tí nó cee gî, tacó wàa ndoo 'ví ńjò ta tí ndoo káká'i,

18 tacó kô'o tí yo bàkà có bà zi ze gî. 'Dóó ye tí Páwòlò nó bàkà dù káa ndi ye tacó bà ńjò yo, káa Vò-'duù-tí-nò nè kpokèjì 'do tí ye gî.

19 Yo kû korô có máa a ndâ 'di ká bà te líkí'o mítí ze kùrò Mbe tí ndoo tí Jézù ta o bà gî yí wúnò? À me yo lá? A yo wúnò ká bà dù tí ndâ ngbù êré náa ze bà seke mí gbí muu ze, kû dùlù ta tí ze ta ńja wálá kùrò Mbe tí ndoo tí Jézù.

20 Tacó a yo ká kû mba ze. À delè káa yo ká kû peteke tàkòcò ze.

3

1 Bà zèè njembí ze gítí bà njèè gbí òkò tí ndoo dùú kû ya tí mâ giì co tí ze gî, ndòngbú có mì ze giì dù énò máa, à nìkì tí ze á bà tuu Tímàtéyò ya tí ji yo kà, wàa ze ta Sìlivánò 'ví dù ńjindi ze gbí gbata Àtínà.

2 Tacó énò, ze giì tuu Tímàtéyò tí ná'vindí ze, tí ka ze náa ze kû bàkà nèté mì Mbírì tí nèté bà ma Banga-Ngú-Có mì Bìndi-Mbírì ta ndú nó, máa, yí 'ví ya gí bà konì yo ta bà sè ta nèté gítí bà tee njembí yo míti Mbírì mí tà to tí kpoò.

3 Ze bàkà énò tacó wàa, njembí yo 'dáá gî 'ví me ta duù gbí ńja vò o tí nó náa yo kpónó gbí nô. Yo delè ta kpéétí yo ńjò ni gî, máa, ńjìnò a ńja ńjindi ndoo gbí tú ndoo.

4 Tacó ze táánò kû ci yo ta o tí nó náa ze kuu tí mì yo kà nó énó máa, «O bà mèèkè'i tí yo mì ndâ 'duù ká kèjì! O bà mèèkè'i tí yo mì ndâ 'duù ká kèjì!» Káa à kpónó nò a yí náa yo kû ñò míti yo nò.

5 Ye táánò tuu Tìmàtéyò nò énó máa, yí ya gí bà ñò máa, yo ká kpòò kû tee njembí yo míti Mbírì wè? Tacó ré ze kaṛa ta góku gî, máa ndâ-'bî-lá, wotí mì Vò-'duù-tí-nò mbe kû eendi ndâ 'duù gítí vò i nó bà ndii muu wotí mì yo, tí ña ñìnó náa ndâ nèté tí náa ze táánò bàkà gbí òkò tí yo kà nò bà ya sínò.

6 Káa Tìmàtéyò giì dele ndi wó 'do mì yo kà ji ze ta ngú có mbe peteke tàkòcò ze énó máa, yo kû tee njembí yo míti Mbírì, yo kû 'vala ta ndâ 'duù ta tó njembí yo, tàkòcò yo ta o 'dáá gî ká pétékè'i gítí ze, yí delè giì 'dè có ji ze máa, kô'o tí ze bà ziki yo kà gî, go ñìnó náa kô'o tí yo kû karaka ta ré ze káá gî nô.

7 A có bà tee njembí yo míti Mbírì nò ká kû 'dèè njembí ze gbí ndâ ña bà mèèkè'i tí náa à kû mèèkè míti ze káá nô, ndâ ná'vindí ze.

8 Njembí ze kpónó ki tí to gî, tacó ze 'di gî máa, 'bì yo ká kácaá kuu tí Mbe tí ndoo.

9 Ze kpónó 'ví 'dè níkì maa ji Mbírì gbí ña nje có yè gítí ña bà peteke tàkòcò ze tí náa ze kpónó tí kuu kùro wó tí Mbírì tacó tí yo nò!

10 Ze kû 'deke tí ze ji Mbírì ta síi gbí wálá, tacó wàa, yí 'ví si ndoo 'ví 'de tí ndoo káká'i. Tacó wàa, ze 'ví je ndâ 'bí i ñìnó mbe gboo 'do tí bà tee njembí yo míti wó tí Mbírì gî nò ji yo.

11 Ze kû 'deke tí ze ji yí tí Mbírì tí Bu ndoo, ze delè kû 'deke tí ze ji Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-

Mbírì, máa, ndú 'ví 'viindi kpokèjì bà ya gí mì yo kà ji ze.

¹² Ze kû 'deke tí ze énó máa, Mbe tí ndoo 'ví je bà 'vala ta tó njembí mí gbí òkò tí yo ji yo, yí delè 'ví si yo 'ví 'vala ta ndâ 'bí tende 'duù ta tó njembí yo á go cè bà 'vala ndoo ta ndoo.

¹³ Tacó wàa yí 'ví bàkà yo tí ndâ 'duù ñìnó ta bà lê tí yo wálá, náa yí tí Mbírì kaa yo mò gí mì wó gî á kúro wó tí Mbírì mì ndoo tí Bu ndoo, ta o bà gì ndâ Mbe tí ndoo Jézù ta ndâ tó 'duù mì wó wúnò.

4

Na bà 'vala ndò ñìnó mbe kû peteke tàkòcò Mbírì nô

¹ À má énò, ze kpónó kû wa ji yo a gbí ta rè mì Mbe tí ndoo Jézù énó máa, yo káká'i 'ví ne 'do tí ña kpokèjì 'válá ñìnó mbe kû peteke tàkòcò Mbírì, náa yo táánò ñò 'do mì ze nó lá, ndâ ná'vindí ze. Yo co ká tí gbèe kpokèjì tí nò, á go ñìnò náa yo kpónó kuu nje nò dúú kû ya tí.

² Tacó yo ñò ndâ i tí nò náa ze táánò nìbà ndú ji yo á 'do gbí wotí mì Mbe tí ndoo Jézù nò ni gî.

³ Có gbí njembí Mbírì gítí yo énó máa, yo 'ví dù tí ndâ tó 'duù, wàa yo 'dáá gî 'ví dù janga-jàngá gî ndiì á 'do tí ndâ vò i. Yo delè 'dáá gî 'ví dù tí ndâ ngbárángà 'duù mbe kû kìì'bà 'do tí bà bàkà bangbaya.

⁴ Wàa yo 'dáá gî 'ví kò niì gbí tó kpokèjì náa ndâ 'duù kû te duù mítí,

⁵ yo dù ta go bà dù tâ ndâ niì sàkàmàà go i mì ndâ 'duù ñìnó mbe ñò dúú kpokèjì bà peteke tàkòcò Mbírì ni lá nò lá.

6 Có gbí njembí Mbírì gítí yo delè énó máa, 'bí 'duù 'ví gíri'o ta 'viya gítí ná'vindí wó ta bà tèrì cìkii nawù wó nò lá. Ze táánò 'dè có tí nò ji yo sàà kùrō gî. Ze delè giì ci yo énó máa, Mbírì bà waa có mítí ndâ mbe bàkà ñja i-'viya tí nò ta wotí ká tí nò gî.

7 Mbírì táánò tè'é tí ndoo me gítí gílìnì lá; yí tè'é tí ndoo tacó wàà ndoo 'ví dù tí ndâ 'dóó ñìnó mì wó tí Mbírì. Yí tè'é tí ndoo tacó wàà ndoo 'ví dù janga-jàngá gí ndìi 'do tí ndâ vò i.

8 À má énò, 'duù má nè tù wó 'do tí bà 'di có tí nò náa ze kû 'dè nò gî, yí kû nè tù wó nò me 'do tí bà 'di có mì ze tí ndâ 'duù go yí lá, yí kû nè a i 'do tí bà 'di có mì Mbírì tí mbe je Bèri mì wó tí Mbírì ji yí tí 'duù tí nò.

9 À má gítí có bà zè ndâ ná'vindí yo nìkì maa, ndeरे bà cu wáràgà mì 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ze á ji yo gítí ñìnò wálá, tacó Mbírì táánò nìbà ñìnò ji yo gî.

10 À delè dú káa yúcó máa, yo kpónó kû zè ndâ ná'vindí yo gbí ndâ to Mèsidónìyà 'dáá gî nìkì maa. Káa ze kpónó kû 'deke a tí ze ji yo tí ndâ ná'vindí ze énó máa, yo 'ví zè tí yo gbí òkò tí yo dúú kû ya tí gí kùrō nìkì ndii ñìnó náa yo kû bàkà kpónó nò gî.

11 Yo bàkà wotí gítí énó máa, gbínje 'ví dù gbí òkò tí yo lá. Bìndi, yo 'ví kořo có me gbolò a i gítí bà bàkà nèté tacó bà 'de i-zó-zò mì yo, á go có tí nò náa ze táánò 'dè ji yo nô.

12 Yo ko tí yo ta 'bì yo, tacó wàà, ndâ 'bí tende 'duù 'ví ùlù ta ɻè yo énó máa, yo me ndâ mbe kû zò i gbí wu'o mì ndâ 'bí 'duù nò lá.

O bà gì Mbe tí ndoo wúnò

¹³ Go bà 'dè có ji yo gítí ndâ ku kuu tí ze, ndâ ná'vindí ze. Yo si bà dù ta sé có gbí njembí yo ngé ndii gî tacó tí ndâ 'bí ka yo ñìnó mbe cì gî nó mí to. Tacó ñìnò a ḥa i mì ndâ 'duù ñìnó mbe korô có gítí bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú lá nó ká nò.

¹⁴ Ndoo lê má ùnje gî, máa, Jézù táánò cì gî, bindi yí giì 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó gî, gbí énó máa, Mbírì bà 'vala ndi ndâ 'bí ka ndoo ñìnó mbe cì gî nó 'do gbí muu'dú ndú ta ḫè mì Jézù, ká go bà 'vala ndi wó tí Jézù nò, bindi a yí tí Jézù ká bà gí bà tè kùro ndú ya tí gí gbírì.

¹⁵ Có tí nó náa ze kpónó kèjì gí bà 'dè ji yo nó a có mbe co 'do gbí nje Mbírì. Kòcò Mbírì énó máa, ta o bà gì Mbe tí ndoo káká'i wúnò, ndoo tí ndâ 'duù ñìnó tí ndâ wu 'duù ta ḫi tí nò nó bà yee mì wó kùro si ndâ 'duù ñìnó mbe cì sàà gî nó mí ndii wálá.

¹⁶ Tacó ta o tí nò, à káa 'dóó Mbe tí ndoo ká bà gí 'do gbírì gí muu to tí nô. Yí bà gí gí bà 'dè có ta kòcò wó ngéé gí yaà. Bindi, kùro ndâ basìlì mì Mbírì bà giì tè'é tí ndâ 'duù. Gbí mòngò mì Mbírì bà giì me tí, bindi ndâ 'duù ñìnó tí ndâ 'duù mì Bindi-Mbírì mbe cì sàà gî nó ká bà 'vala ndi ndú 'do gbí muu'dú ndú á kùro má kózò gî nó,

¹⁷ àá bà giì tè'é tí ndoo tí ndâ 'duù ñìnó mbe cì lá nó á gí mì ndú gbí kùlù mù tarì, tacó wàa, ndoo 'ví kaa toko gbaànjjé ta ndú ya gí kùro Mbe tí ndoo gbí pípìrì, gí bà dù ngbé kà á mì ndoo ta ndú kà.

¹⁸ À má énò, yo yì tí yo gbí òkò tí yo ta o ku ta

ndâ có tí nò.

5

Yo 'viindi tí yo á gítí o bà gi Mbe tí ndoo

¹ Káa à má gítí sè ndâ sili, ta ndâ pì, ta ndâ o bà bákà tí mì ndâ i tí nò, ze bà cu mbè có gítí ndú ji yo wálá, ndâ ná'vindí ze,

² tacó yo ta kpéétí yo ñò ni gî, máa, o bà gi Mbe tí ndoo káká'i wúnò bà dù go bà gi mbe ngbà ta bèbilì.

³ Ndâ 'duù ta o tí nò bà dù kû koço có máa, «Vò i wálá.» Káa ndú giì gu maa káa ndii ta bà gbo ndú mì vò i, go bà gbaaka niì mì gó-káyì, bìndi 'bí i náa ndú bà bákà nó wálá.

⁴ Káa yo kpónó kû 'vala me gbí 'dí'di'o tacó wàa o tí nò 'ví gbaaka tí ta yo á go bà gbaaka yo mì mbe ngbà nò lá, ndâ ná'vindí ze.

⁵ Tacó yo 'dáá gî a ndâ 'vìi gbí ngba'o, tí ndâ 'vìi gbí ngbàà ri. Ndoo ta ndoo 'dáá gî me ndâ 'duù gbí 'dí'di'o lá.

⁶ À má énò, ndoo tèrì á go i mì ndâ 'bí 'duù lá. Ndoo dù tí zò'o ta ọ ndoo ngbárángà'i.

⁷ Tacó ndâ mbe tèrì kû tèrì a i ta bèbilì. Ndâ mbe kû sa ta pe delè kû sa a i ta bèbilì.

⁸ Káa ndoo a ndâ 'duù gbí ngba ri, à má énò, ndoo dù ta ọ ndoo ngbárángà'i. Ndoo si bà tee njembí ndoo mítí Mbíri, giì je bà zè Mbíri nìkì maa, 'ví dù go kùngù tacó bà lì ta zí'i 'do tí ndoo gbí gó. Wàa, bà koço có lì mítí Mbíri 'ví dù tí i bà lì mû 'do tí muu ndoo gbí gó.

⁹ Mbíri táánò cu 'bì wó mítí ndoo me tacó bà mbu ndoo gí tàkò có mì kpo-tàkòcò mì wó lá. Yí

bàkà a i tacó bà 'vala ndoo ta ẹ̀ mì Mbe tí ndoo Jézù tí Bindi-Mbírì,

¹⁰ tí mbe cì tacó tí ndoo. Tacó wàa, ndoo 'ví dù toko ta ndú si ndoo kpónó kû 'vala muu to tí nò nô; delè tacó ndoo 'ví dù toko ta ndú bìndi bà cì ndoo.

¹¹ À má énò, yo je wotí ji ndâ 'bí ka yo. Yo konì tí yo gbí òkò tí yo á go ọ̀inó náa yo kû bàkà kpónó nô.

Ndòngbú có

¹² Ze kû 'deke a tí ze ji yo énó máa, yo 'ví te duù mítí ndâ 'duù ọ̀inó tí ndâ kpo 'duù kùrò yo, mbe kû bàkà nèté bà nìbà tó kpokèjì ji yo ta ẹ̀ mì Mbe tí ndoo nô, ndâ ná'vindí ze.

¹³ Yo te duù mítí ndú ndii bà te duù mì yo mítí sè ndâ 'duù 'dáá gî. Yo 'dè nìkì maa ji ndú tacó nèté tí nò náa ndú kû bàkà nò. Yo delè 'ví 'vala gbí òkò tí yo nìkì maa.

¹⁴ Ze kû yù 'do mì yo a nambeèé énó máa, yo 'ví 'dè có gítí bà bàkà nèté ji ndâ mbe kpó tí kpoò, ndâ ná'vindí ze. Yo je wotí ji ndâ 'duù ọ̀inó á gbí òkò tí yo ta wotí bà te ọ̀o ndú gí yaà kùrò ndâ 'duù á tí ndú wálá nô. Yo konì ndâ 'duù ọ̀inó ta wotí tí ndú wálá nô. Yo delè 'ví kònò ndâ 'duù 'dáá gî.

¹⁵ Yo kèèndè vò i gbí òkò tí yo lá. À 'ví dù gbí njembí yo ta o 'dáá gî káa có gítí bà bàkà tó i gbí òkò tí yo, ta có gítí bà bàkà tó i ji ndâ 'bí tende 'duù.

¹⁶ Yo 'ví dù ta pétékè tàkòcò yo ta o 'dáá gî.

¹⁷ Yo 'ví kaṛa tà bà 'deke tí yo ji Mbírì lá.

¹⁸ Yo má gbí dà, yo 'ví 'dè nìkì maa ji Mbírì, à delè má volo mítí yo gî, yo má gbí mbúlùwu, yo

'ví 'dè nìkì maa ji yí, tacó ñìnò a ña có ñìnó náa à gbí njembí wó gítí yo tí ndâ mbe kû 'vala ta rè mi Bìndi-Mbírì tí Jézù nó ká nò.

¹⁹ Yo 'ví 'buuku muu wotí mì Bèri-mì-Mbírì lá.

²⁰ Yo delè 'ví go 'vére míti có ñìnó náa a Mbírì ká wu mí gbí nje 'duù nò lá.

²¹ Yo 'viiki gbí có kùro má kózò gi. Yo má 'de có tí nò tí yúcó, yo 'ví nanaka muu yo míti ,

²² káa yo má 'de tí 've có, yo 'ví mò tí yo 'do tí ndâ 've i 'dáá gî gî.

²³ Ze kû 'deke tí ze ji Mbírì tí mbe kû je té bá dû ndò ji ndâ 'duù, máa, yí 'ví kaa yo mò gí mì wó. Yí 'ví si yo 'ví dû ta gbí dìi yo nìkì maa, ta bá lê tí yo wálá, ta vò i tí lilí yo wálá, ta njembí yo ngbárángà'i kû ù ta ndi bá gí Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbírì.

²⁴ Mbírì tí mbe té'é tí yo bá si yo 'ví dû tí ndâ mbe bákà sóló i wálá, tacó yí me mbe ne 'do tí po ngo nje wó lá.

²⁵ Yo 'deke tí yo ji Mbírì tacó tí ze, ndâ ná'vindí ze.

²⁶ Yo 'vee ndâ ná'vindí ze kà ta njembí bá zè Mbírì tacó tí ze.

²⁷ Ye kû be ji yo a tí Mbe tí ndoo énó máa, yo 'ví 'deke wáràgà tí nó ji ndâ ná'vindí ndoo á mì yo kà 'dáá gî.

²⁸ Nambeèè mì Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbírì 'ví dû ta yo.

Ndogo

**Ndogo: Ngú bà toko nambeè mì Mbírì ta ndâ 'duù
New Testament**

copyright © 2001 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ndogo

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-05-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 16 May 2025 from source
files dated 16 May 2025

14424ae9-b5af-591e-814e-49316d8d74aa